

2 7 Şubat 1998 tarihinde yapılan I. Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısında alınan kararlardan biri de "ilaç sektörünün sorunlarının saptanması, kaynaklarının araştırılması ve çözüm önerilerinin tartışılması için sektörün tüm taraflarının Türk Eczacıları Birliği tarafından çağrısı yapılacak bir toplantıda biraraya getirilmesi" idi.

Bu amaçla 11 Mart 1998'de Türk Eczacıları Birliği'nin çağrısı üzerine Ankara'da yapılan toplantıya TEKB, Türkiye İlaç Sanayicileri Derneği, Yerli İlaç Sanayicileri Derneği ve Ecza Depocuları Derneği yöneticileri katıldılar. İEİS yetkilileri mazeretleri nedeniyle toplantıya katılmayacaklarını bildirdiler.

Ankara'da yapılan toplantıya katılanların dile getirdiği ortak görüş, bu toplantı çağrısının son derece olumlu olduğu ve yeniden biraraya gelmesinin yararlı olacağı şeklindeydi.

Bu nedenle Türk Eczacıları Birliği, 29 Nisan 1998 tarihinde İstanbul'da yapılacak ikinci bir toplantının çağrısını tüm taraflara yaptı.

29 Nisan 1998'de İstanbul Armada Hotel'de gerçekleşen toplantıda ilaç sektörünün tüm tarafları biraraya geldiler. Bu toplantıya Türk Eczacıları Birliği Başkanı, Merkez Heyeti ve Denetleme Kurulu üyeleri, İEİS Başkan ve yöneticileri, Türkiye İlaç Sanayi Derneği temsilcisi, Yerli

İlaç Sanayi Derneği Başkan ve yöneticileri, TEKB Başkan ve yöneticileri, Ecza Depocuları Derneği Başkan ve yöneticileri ile İstanbul Eczacı Odası Başkanı katıldı.

Toplantının gündemi:

- İlaç firmalarının satış koşulları konusunda aldıkları kararlar,
- İthal ilaçların Türkiye'deki durumu,
- Son kullanma tarihi geçen ilaçlarla ilgili düzenleme,
- Eczane dışı satılan ilaçlar, olarak belirlendi.

Türk Eczacıları Birliği Genel Başkanı Mehmet Domaç konuşmasında bu toplantı çağrılarının neden yapıldığını ve neyin amaçlandığını anlatarak, şunları dile getirdi;

"Sektörün biraraya gelerek kararlar aldığı toplantılarda Türk Eczacıları Birliği'nin yer almayışını bizler anlayamadık. 18 bin eczacının kendi dışında oluşturulan dayatmaları kabul etmesi olanaksızdır. Dayatmalar karşısında elbette bir tavır belirlenecektir. Bu amaçla, 27 Şubat 1998 tarihinde yaptığımız Başkanlar Danışma Kurulu Toplantısının gündem maddelerinden birini bu konuya ayırdık. Odalarımızla biraraya gelerek yaptığımız toplantılarda kararlar aldık ve uygulanmak üzere üyelerimize duyurduk.

TEB, İlaç Sektörünün Taraflarını Biraraya Getirdi

Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti ve tüm oda başkanları, ilaç ve eczacılık alanında, kendileri dışında alınan kararların mesleğin yürütülmesinde ve hizmet sunum niteliklerinin artırılmasında engeller oluşturduğu tespitinden hareketle; kararlardan olumsuz etkilenmeyi en aza indirmek amacıyla; eczanede bulunan ilaç stoklarını azaltmaya, firma kampanyalarına katılmamaya, piyasaya yeni verilen ilaçların talep durumunda eczaneye alınmasına, kurum ödemelerindeki gecikmeler nedeniyle vadeli alımlara yönelmeye, kendi kurumları olan kooperatifleri tercih etmeye, ilaç pazarında hızla büyük yer tutan ithal ilaçların durumunun tartışmaya açılmasına ve alınan bu kararların üyelerimize duyurulmasına karar verdi."

Mehmet Domaç konuşmasına her geçen gün hızla artan ithal ilaç sayısının eczacı ve ülke açısından yarattığı olumsuzlara dikkat çekerek devam etti ve şunları söyledi;

"Türkiye'de ithal ilaç sayısının hızla arttığını görüyoruz. 1997 sonuna doğru 350 milyon dolarla ithal ilaç, Türkiye pazarında % 20 oranında yer almıştır. Bu durum, üretim alanında sıkıntı yaratıyor, ülke ekonomisine katma değer yaratmıyor.

Eczacı bu ilaçları peşin veya kısa

vadelerle, iskontosuz alıyor. Büyük çoğunluğunu devlete veriyor. Devlete verirken iskonto yapıyor, bedelini uzun sürede geri alıyor.

İthal ilaçların fiyatları izlenemiyor, haftada iki kez fiyat değişebiliyor. Üretici firmaların gittikçe ithalata yöneldiklerini izliyoruz. İthal ilaç gamı genişliyor. Bunun ülkeye bir yararı olmadığını düşünüyoruz.

İlaç alanı dışındaki firmalar da ilaç ithalatı yapıyor ve ilaç, alanı dışına kayıyor.”

Domaç konuşmasında ayrıca son kullanım tarihi geçen ilaçların eczanelerden geri alınmasıyla ilgili bir düzenleme olmaması nedeniyle ortaya çıkan sorunlardan ve eczane dışı ilaç satışlarının giderek arttığından söz etti ve şunları dile getirdi;

“Son kullanım tarihi geçen ilaçların eczanelerden geri alınması ile ilgili yasal bir düzenleme olmaması nedeniyle yılda 5 trilyon civarında ilaç boşa gidiyor. Bunlar çevre kirliliğine de yol açıyor. Bununla ilgili olarak yapılacak düzenlemelerin, rasyonel ilaç kullanımına da katkı sağlayacağı düşüncesindeyiz.

Eczane dışı satılan ilaçlar giderek artıyor. Bakkallarda analjezik satılıyor. Radyopak ilaçlar polikliniklere veriliyor. Aşılar, firmalar tarafından polikliniklere, hekimlere hatta doğrudan vatandaşa satılıyor. Lokal anestezipler direkt diş hekimlerine satılıyor. Bu durum yasalara aykırı ve kuralları aşıyor. Bu sorunu birlikte çözebiliriz.”

“Biz kendi meslek yasamıza koyduğumuz madde ile eczacılarımızı, eczanelerimizi ciddi bir şekilde denetliyoruz” diyen Domaç, biz bu alanın kuruluşları olarak önce kendi iç işleyişimizde denetim olanakları sağlayarak, yanlışları düzeltebiliriz” dedi.

Sektörün diğer temsilcileri de katıldıkları her iki toplantıda, kendi alanlarında var olan sıkıntılardan söz ederek birlikte yapılabilecek çalışmaların neler olabileceği konusunda görüş bildirdiler.

Sektörün temsilcilerinin bu konuda dile getirdikleri görüş ve düşüncelerden özetler aşağıda yer almaktadır.

Ecza Depocuları Derneği

Ethem Sancak;

Çarpıklıklar ilacın üretiminden, eczacıya ulaşmasına kadar var, eczanenin % 20 karlılıkla çalışabilmesi olanaksız. Sektörde kimsenin tek belirleyici olmaması gerekir. Türk Eczacıları Birliği bu sektörün olmazsa olmaz kurumlarından diye düşünüyorum. Tarafların biraraya getirilmesi çabasını son derece olumlu buluyorum.

Eczaa Kooperatifleri, depoculuğun ülkemizde ciddi yapılmasını sağlamaktadır.

Ahmet Keleş;

Sektörün çok ciddi sorunları bulunuyor, bunların birlikte ele alınıp çözülmesini doğru buluyoruz.

Yerli İlaç Sanayicileri Derneği

Umran Uzbek;

İlaç sektöründe bir kriz yaşanmaktadır. İlaç üretim fazlası, depo fazlası, eczane fazlası ve enflasyondan kaynaklanan arz fazlası var. İlaç fiyatlarının verilmemesinin yarattığını sorunu aşmak için satış koşullarında tedbirler almak formülünün bizleri rahatlatacağını düşündük.

Uzbek, yeterli olmayan eczacı karlılığı ile ilgili Türk Eczacıları Birliği'nin çalışması olup olmadığını sordu.

İthal ilaçlarda fon aktarabilme marjı olmadığını söyleyen Uzbek, bunun formülünü bulmalıyız dedi.

Ümit Ceylan;

Dünyada ilaç ve sağlık sistemleri sürekli değişmektedir ancak sektörün kurumları arasında sıkı bir işbirliği vardır, biz tamamiyle siyasetin kontrolündeyiz.

Sektörde hep birlikte mutlu olmanın yolunu bulmalıyız, yoksa hepimiz mutsuz olacağız. Türk Eczacıları Birliği ile endüstrinin arasının açık olmaması gerekir, sorunları buralarda tartışarak çözebileceğimize inanıyorum.

Türkiye İlaç Sanayicileri Derneği

Ahmet Ünlü;

Bu karlılıkla sanayinin, depocunun, eczacının çalışması olanaksızdır. Fiyatlandırmada AR-GE için fon olmalıdır.

Yerli İlaç Sanayinin sorunlarından biri de, son aylarda hiçbir yerli firmanın biyoesdeğerlik-biyoyararlanım belgesi yoksa ruhsat başvuru yapamamasıdır. Oysa başka ülkelerde bu yaklaşımla karşılaşmıyoruz.

Mustafa Şahin;

Yerli ilaç üreticileri köşeye sıkışmış durumda. Ruhsat taleplerimiz var, ruhsat alamıyoruz. Fiyat alamıyoruz, Bakanlık mal fazlası ve iskontoların hesabını soruyor, fiyat vermiyor. Oysa ithalat firmalarının her türlü kolaylığı var.

Tüm olumsuzluklara rağmen, yatırımı yerli firmalar yapıyor, yabancı firmalar ithalata yöneliyor. Eczacılar bize destek olmalı, jenerik ilaçlarda bizi dekteklemeli diye düşünüyorum.

İEİS

Kaya Turgut;

Türk Eczacıları Birliği ile endüstrinin iyi diyalogu olduğundan söz edilemez. Bu diyalogun sağlanmasının her iki kesim açısından da yararlı olacağını düşünüyorum. Bu nedenle, bu toplantıların yapılmasını olumlu buluyorum.

Enflasyonist ortamda ilacın yeterli fiyat alamaması sanayinin, hatta eczacının zarar etmesine neden oluyor. Son fiyat tebliği ilaç fiyatının gerçeğin altında oluşmasına sebep oluyor.

Eczane sayısındaki artışın faz-

lalığına dikkat çeken Kaya Turgut, yeni eczacılık fakültelerinin açılması ve eczacı kar hadlerinin artırılması gerektiğine inandığını belirtti.

Turgut şöyle devam etti; Satış koşulları ile ilgili olarak aldığımız kararların camiaya rahatlık getireceğini düşündük, kooperatifler ve depoların sanayinin verdiği mal fazlasının üstünde eczacının önüne çıkmasını önlemek için bu kararları aldık.

Ecza Kooperatifleri ve eczacıların baskıları ile sanayicilerin çekingenliği, olayı bu noktaya getirdi. Bir eczacı odasının Rekabet Kuruluna başvurusu var. Bunu da değerlendirmemiz gerekir. Eczacı Odalarının ilaç endüstrisine karşı yazdıkları yazılarda biraz insaflı olmalarını bekliyoruz.

Satış koşulları bir uyarı idi ve devam edecek, verebilen yapabilen varsa versin. Sanayii içinde bulunduğu sıkıntılar nedeniyle bitme noktasına gelmiştir, belki bir beş sene daha gidebilir. Örneğin, İtalya'da üretici firma kalmadı. Eczacılar olarak çok geç olmadan önlemlerinizi almanız gerekiyor.

Muhtar Tanrıöver;

Dünyada sanayi AR-GE'ye büyük pay ayırmakta, güçlerini birleştirmektedir. Türkiye'de yapmak istediğimiz Faz III-IV çalışmasını Etik Kurul toplanamadığı, bu kurulun onayını alamadığımız için gerçekleştiremedik, zorlukla getirilen bu araştırmada başarılı olmadık.

TEKB

Sait Yücel;

Ülkede çok şey değiştiği halde, sanayici, eczacı örgütlerine taraflı bakmaktadır. Son dönemde bu durum daha da yoğunlaşmıştır.

Satış koşullarına ilişkin olarak alınan kararlar eczaneler arası farklı uygulamalar getirecektir. Bu yapı belli eczanelere hizmet eden bir yapıdır. Eczacı, karı yetmediği için bunu ürün fazlası ve iskontoyla kapatmaya çalışıyor.

İthal ilacın artması sanayinin yatırımlarını boşa çıkaracaktır. Bu durum üreticiyi ve eczacıyı büyük sıkıntıya sokmuştur.

TEB

Mehmet Domaç;

Türkiye'de eczane sayısının sınırlandırılması için Sağlık Bakanlığı'na bir yasa teklifi verdik. Yeni eczacılık fakültelerinin açılmaması ve kontenjanların sınırlandırılması konusundaki uğraşlarımız sürmektedir.

Dünyada en az eczacı çalıştıran ilaç sanayi Türkiye'de, 15 bin kişinin çalıştığı sektörde 360 civarında eczacı çalışıyor. İthalat her gün artıyor, yatırımdan uzaklaşıyor. Ülkenin insanını, eczacısını, üretimi birarada düşünelim, ancak o zaman başarılı olabiliriz.

İlacın onsuz olunamaz ve yerine başka bir ürün konulamaz olduğu, fiyat esnekliği bulunmadığı ve ilacın hasta değil, reçeteyi yazan hekim tarafından seçildiğini bildiğimiz için ilaçta rekabetin oluşamayacağına inanıyoruz. Bu nedenle TEB tarafından Rekabet Kurulu'na başvurulmamıştır. TEB'de demokratik bir yapı vardır, odalar kendileri de tavırlarını koyabilirler, onlarla ilgili eleştiriyi gerekirse biz kendi içimizde yaparız. Bu yapıyla övünüyoruz, keşke bizim örgütümüzde işleyen demokrasi ülke çapında da işlese!

Yerli üreticilerin çok uluslu firmalar karşısında sektörde eriyip gittiğini görüyoruz. Devlet ucuz ilaç üretimi desteklemelidir, diye düşünüyoruz.